

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciškanova ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 150 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po ceniku od petit vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Gonja proti slovenskemu učiteljstvu.

V Prekmurju je pričela strahovita gonja proti slovenskemu učiteljstvu. Na čelu te gonje stoji oni del prekmurjskih učiteljev, ki se še danes ne more živeti v po vojni nastali položaj naše države. Ni ravno slučaj, da je ta gonja pričela baš sedaj, saj je vodja vsega gibanja napisal, da je sedaj prepovedan čas, da bi slovensko učiteljstvo uganjalo svoje šovinistične orgije.

Na videz ta gonja, ni resnejša, v resnici pa je postala prav nevarna i za učiteljstvo i za šolstvo v Prekmurju. Prvi učinki te gonje se že kažejo. Glavni cilj nergačev je: z vsemi sredstvi delovati na to, da »prišleki« pušče svoja mesta in zapuste Prekmurje sploh, da bi bilo njih delovanje potem brez ovir. Zalibog ta cilj tudi dosežajo. Več odličnih učiteljev, ki so delovali v Prekmurju ves čas od ujedinjenja, ki so bili pionirji slovenskega šolstva v Slov. Krajin, ki so posvetili vse svoje sile in dali na razpolago vse svoje zmožnosti napredku slovenske šole v tisoč let zaslužjenem Prekmurju, danes, ko bi morali mirneje živeti v že urejenih razmerah, h katerim so prispevali vsak svoj delež, zapuščajo to zemljo, ker ne morejo prenašati gonje, ki jo vodi proti njim tisti del učiteljstva, ki je dosledno vedno in povsod oviral napredok našega šolstva v kulturnem in nacionalnem pogledu.

Da to ne bo rodilo najvselejših posledic za slovensko šolo, o tem ni treba izgubljati besed. Treba je pač bližajočo se nevarnost takoj preprečiti. Kako? Da, to je težko! Nacionalno učiteljstvo v Prekmurju je brez moči, brez opore, vrženo na milost in nemilost preganjalcem kar jagnjeta volkovom, ki uživajo nemalo zaščito pri svojih političnih strankah.

Težko nam je Prekmurcem, da nas zapuščajo odlični tovariši in s strahom gledamo v bodočnost, vendar smo z njimi istega mnenja. Dovolj je bilo trpljenja, dovolj zaničevanja, dovolj smo storili in sedaj naj nas na vsak korak obdelujejo ljudje, ki jih je do včeraj bilo sram, da so slovenskega pokolenja?! Res je tako! Danes preganjajo slovensko učiteljstvo ljudje, ki so svoje časno poučevali na Julijanskih šolah, ki nikdar niso odprli ust v obrambo slovenske stvari, da bili so najvnetejši madžarizatorji in to ne pod silo razmer, ampak iz lastnega navdušenja! Tisti ljudje, ki so nas šolske otroke pretepali, ker smo govorili slovenski v šoli; tisti ljudje se danes bijejo na svoja prsa, ki so nas leta 1918. kot slovenske študente pretepali, ker smo med narodom razširjali manifestacijske letake za Jugoslavijo! Oni bijejo boj proti nacionalnemu učiteljstvu, ki so še danes branitelji madžarskih šol, ki so danes neprijatelji vsakega slovenskega pokreta. Ljudje, ki so glavni sotrudniki madžarsko-nacionalističnega lista, naj dele svoje nauke slovenskemu učiteljstvu? To je le preveč! Človek se z razočaranjem bolešno — nasmehne in se vpraša: Ali smo res v Jugoslaviji?

Slovensko učiteljstvo v Prekmurju hodi trnjevo pot! V boj proti njemu je stopilo časopisje in žal je nasledel temu tudi del slovenskega tiska. Zmagali pa ne bodo tisti, ki Vas »prišleke« blatijo s privranci in drugimi sličnimi cvetkami, nas nacionalne Prekmurce z janičarji, z liberalnimi oprodami in z nacionalnimi žabami, ker natančno vemo za delovanje teh ljudi, saj smo sami čutili njih bič na lastnih plečih in bomo v slučaju potrebe prisilili tudi one gospode k pričanju zgodovinskih dejstev, pri kojih gonjači trenutno uživajo zaščito.

Izidor Horvat.

Ideja samoizobrazbe.*

Pod tem naslovom je prinesel zadnji »Učit. Tov.« temperamentno pisan uvodnik, ki iz njega odseva sveti plamen volje za organizirano delo na učiteljskem samoizobraževanju. Ker se štejem tudi sam med one, ki žele dejansko podpirati idejo te samoizobrazbe, prosim cenj. uredništvo, da mi dovolijo nekaj pripomb k temu članku. Ako se z njim ne morem docela strinjati, upam, da ne bo nihče mislil zame, da bi hotel kakršen koli progres v praktičnem izvajanju te ideje ovirati, pač pa poizkušam s temi pripombami od svoje strani prispevati k razjasnitvi in k pravilnemu umevanju.

Z g. člankarjem sem povsem istega naziranja o potrebi učiteljske izobrazbe in samoizobrazbe, povsem istega naziranja o vseznalosti, v tratenju energij zanjo — strinjava se tedaj v vsem, kar tvori nekako bistvo uvoda v njegov članek. Ne morem pa prirediti bistvu njegovih nazorov o stanovski izobrazbi, oziroma samoizobrazbi in zato tudi ne njegovemu zaključku, da je »ideja samoizobrazbe ideja neodvisnosti in jakosti stanu, je edina pot resničnega napredka, je pogum in bodočnost« — kar se vse sicer prav lepo sliši, je pa po svoji vsebini vendarle premalo konkretno, da bi se smeli zadovoljiti s tako definicijo.

Ali da gremo po vrsti:

G. člankar zahteva »enotnost in intenzivnost« za učiteljsko izobrazbo, kar je mogoče doseči le, »ako se snov omeji na ono, kar je najnujnejše, najpotrebnejše.« Kar je vsekakor res in prav, le da k temu dostavljam, da se mi za učiteljstvo zdi še vedno **najpotrebnejša stanovska izobrazba**. In to strokovna izobrazba brez pridevka »takozvane«, pač pa samo strokovna izobrazba, oziroma samoizobrazba, s katero si učitelj razširja in pogloblja ono, kar mu je potrebno za njegov poklic kot učitelja, kar mu je potrebno za njegovo delo kot vzgojitelju v šoli in kot takemu potrebno za narodnega vzgojitelja.

Katera stroka je to, ki naj bo temelj takemu samoizobraževanju, mi ni treba ponavljati. Ponovil pa bi zopet ono, kar sem že često povedal, da je i **družboslovje, sociologija, le pomožna veda pedagogike** — ena med mnogimi in ona, ki učitelja usmerja v »študij razmer in potreb človeštva«, ki pa ga ne bo edina naučila in usposobila za naloge, ki je višja kakor samo ta študij in to poznavanje. Potreben mu je ta študij, potrebno to poznavanje, trdim pa obenem tudi to, da ni res, da nam »ne bo nihče pojasnil kot edino le družboslovje« vprašanj, ki se tičejo šole in njenega razmerja do družbe in zveze z njo. Pojasni nam lahko le, kaj »hoče družba od šole« in kakšno delo pričakuje od učiteljskega — čemur pristavljam: pri njegovem šolskem delu. O vseh ostalih nalogah šole in učiteljstva, oziroma v glavni nalogi šole, o

* Poverjeništvo je izvedlo program samoizobrazbe, kakor mu je to naložila pokrajinska skupščina in I. samoizobraževalni tečaj. Blizu se novi skupščini in II. samoizobraževalnemu tečaju, kjer bo ponovno govor o samoizobraževalnem delu in akciji poverjenosti. Iz tega vzroka priobčujemo k zadnjemu članku še drugo mnenje, da se pojmi dodobra razčistijo in odstranijo vsi predsodki, kajti samoizobraževalna akcija nam je **nujno potrebna**. Gre le za smer in temelj, na katerem naj jo izvajamo: družboslovje ali pedagogika, o čemer si nekateri niso na jasnem. Temu razčiščenju naj služijo sedanje razprave. Pripominjamo pa, da se je na prvem izobraževalnem tečaju ugotovilo, naj se goji oboje, pedagogika vzporedno z družboslovjem.

Uredn.

svobodni vzgoji človeka za človeka, sociologija sama ne more dati odgovora, ker te naloge v polnem obsegu objeti ne more. V obči pedagogiki ostane sociologija vedno le podrejena, to podrejeno svojo vlogo pa mora zadržati tudi v samoizobraževalni akciji učiteljstva.

G. člankar piše o funkciji šole. V tem odstavku so nekatere trditve, katerim sem se — odkrito povedano — začudil. Predvsem sledeči: »Usodna zmeta našega časa je, da se vzgoja identificira s poukom.« Kdo za Boga more trditi, da ta identifikacija obstoja v smislu, kakor se da razumeti iz konteksta v tem članku! S tako trditvijo se je napravilo slabo priznanje našemu učiteljstvu, zakaj če tako razumevana identifikacija res obstoja, potem v tej šoli ni učitelj; v njej je »suštar« in še »slab suštar« — ako bi rekel »rokodelce«, bi nehoti žalil poštene rokodelce. — Ako to res obstoja in je tako, kakor pravi g. člankar, to ravno dokazuje, da se dotični učitelj ne zaveda svoje pedagoške naloge kot vzgojitelj-učitelj, kriči pa nujno tudi po tem, da je treba tega učitelja **izobraziti v pedagoškem, v strokovnem pogledu**. Kdor misli in upa, da ga od te »zmote« odvrne goli študij družboslovja, se sam moti! Razmere in potrebe človeštva in njihovo spoznanje bo takega učitelja napotilo, da se bo ukvarjal tudi — recimo spletarstvom, ki ga omenja gosp. člankar, a njegovo delo bo pri vsem le mehanizem, mehanizem in mehanizem. Ročni prav tako kakor duševni. Ni namreč absolutno res, da »kdor ne pozna življenja, kdor ne razume ustroja družbe, ne more biti dober učitelj. Niti učitelj, kaj šele vzgojitelj!« Ni to pogoj, pač pa je posledica. Zakaj res je, da učitelja, da vzgojitelja njegovo delo samo prisili, da i spozna življenje i da razumeva ustroj družbe — ne radi samega poznavanja življenja in ne radi samega razumevanja ustroja družbe, nego radi svojega dela, radi svojega znanja. Zato pa to poučevanje ne more biti stožec njegovega dela.

Sicer pa si moramo trditev o »usodni zmeti našega časa...« da se vzgoja identificira s poukom« ogledati samo in brez konteksta v članku; ako si jo ogledamo tako, potrdimo, da se vzgoja res identificira s poukom in da se tudi mora. Tako bo dejal vsakdo, ki pozna delo v šoli. V šoli, ki za vzgojo ni »v resnici mrtva«, nego prav živa institucija, ki se ne »oddaljuje od življenja«, in ki rodi tiste sadove, ki jih mora. Da bo vse to mogoče, pa pustite v šolo učitelja, ki mu bo do vzgojnega šolskega dela; učitelja, ki ve, da pouk ni drugo kot izobraževanje umskih in telesnih sil v etični volji; ki bo tedaj prav toliko s »poukom« »vzgajal«, kolikor bo z »vzgojo« »poučeval«. Izobrazba in samoizobrazba takega učitelja pa je jasno začrtana: učitelj mora biti po nji, ki mu je **prvo poklic, a drugo stan**. Ta učitelj bo usmerjal svojo samoizobraževalno akcijo predvsem v pravcu zahtev, ki jih nanj stavi njegov poklic, v drugem redu pa šele bo stavil sam zahteve kot član učiteljskega stanu.

Nič ne oporekam, da je taka akcija malo težja kakor je »pogum in bodočnost«; za gotovo pa je ona sama tista, po kateri učiteljstvo lahko spozna, kako krivo je naziranje, da bi se vzgoja dala nadomestiti s poukom, in spozna, »kako prazen je ves pouk« — pa če je še tako moderno urejen — zakaj ne eden teh, po taki samoizobrazbi osvobojenih učiteljev ne bo gledal šolske reforme in njenih podvzemov v učni metodi, marveč bo vse to gledal v reformi šole kot vzgojne institucije. Za tako gledanje na šolo in njene potrebe v življenju je treba imeti obrnjeno oko na široko in na globoko — v širini in globini spoznanj človeškega občestva in male

edinice, v kateri živiš, pa mora biti zasidrana ideja učiteljske samoizobrazbe. Če je njen klevetnik, kdor ne more in spriču njenega dobrobita ne sme priznati, da je njena zveščavnost v golem poučevanju družboslovja, potem se ne smemo čuditi, če se najde še dovolj klevetnikov, ki pač vedo, da ne le »nevednost«, temveč tudi od ozke enostranosti ni »nič dražje« in tudi »z njo je ne ločljivo združeno hlapčevanje in izrabljanje«. Mislim, da bi nam tudi tu bila zgodovina slovenskega učiteljstva lahko učiteljica.

To bi bile moje pripombe. Dostavljam še samo to, da ne morem razumeti razburjenja g. člankarja, češ, »Videli pa smo, da so tu in tam najglasnejši zagovorniki takozvane strokovne izobrazbe najtrdovratnejši nasprotniki šolske reforme. Kako je to mogoče? ...« za strokovno izobrazbo in proti reformi šolstva! Res, to bi bilo »nasprotje«, ki ne more razkrivati večje nesmiselnosti — dvomim pa, da tako nasprotje more zares nastati. Ne vem, kako so nastale te dedukcije; sodim pa, da so bile predpostavke zanje napačne ali vsaj napačno umevane. To se, kar sem rekel nazadnje, pa je svojevrstno poglavje v učiteljski samoizobraževalni akciji: Strašno smo namreč občutljivi in se spričo to svoje lastnosti največje premalo potrudimo, pravilno umevati in ceniti besede; ki prihajajo od drugih. Mislim, ako bi to storili, bi marsikedar morali odpasti očitki diletantizma, nezrelosti i. pod. Čim globlje pojdemo, tem lažje nam bo to; a spričo poznanja naše globine tudi pri »takozvani strokovni izobrazbi« nas ne bodo na kratko smatrali za »quantité negligible«.

Pavel Flerč.

Kongres Činovniškega Saveza kraljevine SHS v Sarajevu.

Dne 3., 4. in 5. junija t. l. se je vršil kongres državnih namestencev iz cele države v Sarajevu. Ta kongres je posetil kot delegat generalni tajnik francoskih uradniških organizacij g. Lorant in predsednik narodno-socialnih uradniških organizacij g. Falkenberg.

Na kongresu so bile zastopane vse pokrajine, v posebno častnem številu Slovenija, ki ima danes najboljši izvedeno organizacijo vsega državnega uradništva v svojem »Pokrajinskem savezu«.

Koliko veljamo, kako daleč nas je privela dosedanja razcepljenost, priča najbolj dejstvo, da na kongresu onega stanu, ki je temelj državni upravi, gonilna moč vsega, ni bilo ne enega zastopnika vlade, ni bil na vzroč ne en poslanec in ne en zastopnik tiska.

Iz poročil glavnih funkcionarjev in iz živahne debate, v katero so posegli delegati iz vseh delov naše države posnemamo, da je glavni odbor delaven, da se je trudil doseči kar mogoče. Žal pa, da so pri nas take prilike, da je ostal odbor pri vsej svoji agilitnosti v defenzivi in je moral braniti še one male dobrine, ki smo jih prejeli z uradnim zakonom, pred poslabšanji potom finančnih zakonov.

Da bi imel glavni odbor po vseh pokrajinah tako krepko organizacijo kakor je v Sloveniji, bi bil gotovo uspel v svojih zahtevah in ohranil marsikaj, kar nam je leto za letom odpeljal »finančni omnibus« — kakor je povdarjal referat na kongresu.

Vendar kljub defenzivi ni izšel glavni odbor brez uspehov. Znano je, da je preprečil zmanjšanje draginskih doklad. Njegova zasluga je, da so se prevedli vsaj kronski upokojenci na dinarske prejemke. (Učiteljski še sedaj ne!) Dasi izvedba ni povsem izvršena po zahtevi glavnega odbora, je vendar za naše upokojence to pridobitev.

Vrt: V jeseni prekopana zemlja; gre dice; gnoj; semena; gomolji; čebulice; kako sejemo in sadimo; zalivanje; gnojenje z gnojnico; po gnojnicah rastejo listi; salata; kapus; ohrovt; koleraba; špinača; svež gnoj; pri rdeči pesi in korenju nočemo listov, ampak sadove; ne sveže pognojiti; grah in na tiški fižol; tulipan; mačeha; hiacint; narcis; lepotični grmi; cena semen in čebulic; kaljenje; listi; steblo; cveti; prašniki; pestiči; barva; vonj; lepota.

Pomlad: 21. marec; kdaj sonce vzhaja in zahaja; kako dolg je dan; kako dolga je noč; kje vzhaja in zahaja sonce; kje stoji opoldne; dolgost sence palice opoldne.

Oranje: Katere njive še niso preorali; ali so peščene ali ilovnate; Sachov plug; plužni deli; kako ga preobrnemo; s starimi plugi delamo ogone; zakaj niso ogoni dobri; kdaj so ogoni potrebni; plitva zemlja; mo kra zemlja; kako dolg in širok je razor; škoda prostora; kako se enkrat razrahljamo zemljo, ki smo jo preorali jeseni; razruševalec; brana; njeni deli; cena plugov; kako se orje mokra, suha ali srednje mokra zemlja; črvi v zemlji; kako jih uničujemo; živina pri oranju.

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

Drugi razred.

(Dalje.)

Pes: Vrste psov; velikost in navade; zakaj imajo pse; draženje psov; krotki in boječi psi; zobje; stekel pes; hrana.

Sedlar: Kaj dela sedlar; iz česa; vrste usnja; barve; volna; žima, morska trava; niti; orodje; kovinasti deli; koliko računa; ali živi njegova družina dobro; brez dela; varčnost.

Kolar: Deli kolesa; iz kakšnega lesa so; krog; premer; deli voza; kovinski deli; kdo mora okovati kolo ali voz; barvanje voza; koliko stane kolo; koliko voz; kakšno orodje ima kolar; pomočnik.

Sprememba toplote: Koliko stopinj je zunaj; vedno toplejše; sneg v dolini in po gorah.

Krma: Seno iz raznih travnikov; otava; kaj so že porabili; koliko sene še imajo; ali

ga bodo morali kupiti ali ga bodo prodali; rezanica; vrste slam; koliko slame še imajo; repa, pesa in korenje; vrste; koliko še imajo; kakšne barve so kali; kam rastejo; krompir; jeve kali so strupene; koliko sene, slame ali repe pojé na dan vsa živina; koliko pojé le eno govedo; katero krmo morajo kupovati; po čem so otrobi, oljate tropine, sol.

Kokoši: Razlika po barvi nog, kljuna in ušes; razlika po barvi perja; po velikosti; kako imenujejo vrste; katera nese največ jajc; petelin; vrsta; njegove navade; koliko časa vali kolkja; dobra mati; koliko časa vodi piške; kako se pozna jajce že v enem ali dveh tednih, če se bo zvalilo piščec; jajce se še lahko porabi; jajca za valjenje iz druge hiše; le od dobrih kokoši dobra piščeta; po čem so kokoši; po čem piščeta.

Golobji: Barve; hrana; mladiči; prijaznost do njih; ali imamo od golobov korist ali škodo; po čem so.

Kemična gnojila: S katerimi gnojili smo pognojili gredice; dušik; kalij; fosfor in fosforna kislina; apnen dušik; kalijeva sol; superfosfat; kako se raztopijo v vodi; po čem so; koliko dkg smo posejali na gre-

dico; kateri ljudje so še pognojili s kemičnimi gnojili; kaj so pognojili; koliko; kje so kupili.

Sadra: Kipi iz sadre; zmoečen prah; voda izhlapi; oblika zmoečene sadre ali kaše v negativnem odtisku.

Sadno drevje: Mah in lišaj po drevesju; pijeta sok; snaženje s krtačo; mazanje z raztopljeno kalijevo soljo; rak na deblu; vodni poganjki; kako jih obrežemo; pregozite veje; solnce in sok; sajenje v razdalji in v vrsti; jama; zakaj skopljeemo globoko in široko jamo; kol zabijemo, preden vsadimo drevesce; dolžina kola; drevesne korenine; zemlja okrog korenin; gnoj; kako stlačimo zemljo; skleda; voda in gnojnica; kako privežemo drevesce h kolu; koliko stranskih vej ima drevesce; kako smo jih porezali; za varovanje drevesca; divjaki; cepljenje v zarezo in za lub; orodje; koliko vejic bo pogljal cepič; enoletna mladika; očesa; kako bo drevo čez eno leto; kako si napravimo smolo; smola, špirit, olje, vosek; hrana v očesih; katere vrste so cepili; kako so si napravili cepiče; lub pri mladih in polnih debelih prerežemo; cena drevesc; kmetijska družnica; drevesnica.

Res pa je, da se te pridobitve ne morejo primerjati z izgubami, ki smo jih utrpeli z raznimi odtegljaji, zvišanjem službene dobe, povišanjem davka, ukinitvijo stanovanjske zaščite itd.

Slab gmotni položaj državnih nameščen-
cev ni le poguben za nje same, ampak tudi
za državo. Državni uradnik se mora preživ-
ljati, zato si išče postranskih zaslužkov, kar
ga izčrpa. Državne službe se je začelo
uradništvu ogibati, vanjo stopa le oni, ki ne
dobi službe drugje. Slabo gmotno stanje
uradništva ima kot nujno posledico obubo-
žanje srednjega stanu, trgovine in obrti, kar
nam pričaja mnogi konkurzi. Tudi naš ugled
pada. Ves položaj vpliva na mednarodne
trgovske odnose in zunanjo trgovino, ker
je opešal najboljši in stalni konsument dr-
žavni uradnik.

Uradnik ni le nepotrebno zlo, je in hoče
biti krepka opora državi, nosilec državne
misli in moči, zato pa mora skrbeti država,
da ga reši propasti, ker le s tem dviga svoj
ugled in moč doma in zunaj.

Pa ne samo materialno je naš uradnik
na tleh! Tudi moralno ga hočejo zaslužiti.
Saj so je prav v zadnjih časih dogodili pri-
meri, ko se jemlje državnim nameščencem
državljanstva pravica in svoboda.

Glede ustroja našega »Cinoviškega sa-
veza« je podal izčrpno poročilo delegat g.
dvorni svetnik in sreski poglavar dr. Fer-
jančič. Ugotovil je, da je glavni vzrok na-
šega bednega stanja ta, da smo prišli držav-
ni nameščenci v novo državo s šibko organi-
zacijo. Vse je bilo treba z nova graditi pri
nas, še bolj pa pri naših tovariših z juga.

Na delu smo k izboljšanju naših težkih
razmer. V Zagrebu smo sprejeli leta 1926.
novi statut, po katerem lahko ustvarimo
krepko in močno organizacijo.

Odločno moramo odklanjati vertikalno
smer organizacije, ker ne vidimo v njej re-

šitve naših vprašanj. Ako se ta smer ni ob-
nesla v urejeni Nemčiji, kako naj pričaku-
jemo uspeha pri nas, ko niso dane za tako
ureditev najmanjše in najprimitivnejše pri-
like. Okrepiti in utrditi moramo »pokrajins-
ke zveze«. Treba je organizirati celokupno
uradništvo po pokrajinah in po teh utrditi
centralo. Naša naloga bo delovati na to, da
se osnujejo v Južni Srbiji, Črni gori, Dalma-
ciji, Hrvatski, Vojvodini krepke pokrajinske
zveze, ki naj udružijo vse uradništvo brez
razlike kategorij od najnižjega do najvišje-
ga. Od spodaj navzgor in ne obratno mo-
remo ustvariti silo, na kateri bo slonela moč
glavnega odbora.

Tem izvajanjem g. dr. Ferjančiča so
se pridružili do malega vsi delegati.

V podrobni debati o poročilih in pri
predlogih so iznesli delegati v ostri kritiki
današnje uprave toliko predlogov, da jih ne
moremo tu objaviti. Vse sprejete predloge je
redigiral posebni odbor. Glavni odbor pa je
dobil nalog, da jih prednese na pristojnih
mestih in zastavi vse sile, da se ugotovi upra-
vičenim zahtevam. Ker vsebujejo ti predlogi
v glavnem vse, na kongresu iznešene želje in
zahteve, jih bomo objavili čim jih prejmemo
od glavnega odbora.

Predvsem moramo poudariti, da so bile
razprave zelo stvarne. Kongres je potekel
dostojanstveno, kar priča, da prihaja držav-
ni uslužbenec na realna tla, da se zaveda res-
nosti svojega položaja, kar moramo smatrati
kot pot k izboljšanju njegovih nevzdržnih
razmer.

V zadnji številki smo prinesli poročilo
o stališču, ki ga je kongres zavzel napram
sedaj aktualnemu vprašanju slovenskega učiteljstva. V prihodnjih številkah se hočemo
povrniti še na resolucije in podrobnosti gle-
de ostalih vprašanj, ki jih je obravnaval
kongres.

tičnih shodih in ne kandidirati za poslance.
Oblastni odbor je ožji in širji ter mu pred-
seduje prosvetni inspektor. Učit. skupščine
so okrajne, oblastne in državne. Prve pla-
čujejo krajni šolski odbori, druge oblast in
tretje država.

Nova pravila UJU.

O projektu novih pravil je poročal ured-
nik »Učitelja« Mih. M. Stanojević, ki
je razvil historijat pravil UJU od leta 1920.
do danes ter očrtal sedanjí položaj in te-
meljna načela novih pravil. (Pravila objavimo
v eni prihodnjih števil v celoti).

Odseki.

Glavni odbor je nato izvolil odsek za
šolski zakon, odsek za pravila in odsek za
predloge, ki imajo popoldne podrobno raz-
pravljati o vseh teh zadevah ter pripraviti
predloge za drugo plenarno sejo. V vsak
odsek je prišlo po nekaj zastopnikov iz Iz-
vršnega odbora in iz vsakega poverjeništv.

Poročila poverjeništev.

Nato so podala situacijska poročila vsa
poverjeništa, in sicer za pov. Beograd tov.
T. Kostić, za pov. Zagreb tov. Skavić, za
pov. Ljubljana tov. Kobal, za pov. Split tov.
Kutlača, za pov. Sarajevo tov. Lazarević.

(Konec prihodnjic.)

Naročniki Mladinske Maticice na osnovnih šolah.

Razpošiljatev knjig Mladinske Maticice je
dovršena. Prvi neodvisni gospodarski nastop
učiteljske organizacije je popolnoma uspel,
dasi smo začeli s praznimi rokami. Imeli ni-
smo niti denarja, niti rokov, ko smo se
stvari lotili, z lanske delegacije pa komaj kaj
več, kot skeptično neodločnost na pot. Ve-
deli smo le, da učiteljstvo marsikaj zmore,
ako zbere svoje moči, in na to činjenico
smo se zanesli.

Temelj Mladinske Maticice je postavljen.
Poskus, ki smo ga naredili, je pokazal, da
naša nova ustanova lahko živi in da se more
mogočno razviti. Ne bomo razpravljali na
tem mestu kulturnega pomena Mladinske
Maticice za slovensko mladino, posebno še z
ozirom na dalekosežne možnosti razvoja te
ustanove, podati hočemo le nekoliko suhih
števil, ki govorijo svoj govor.

Tiskalo se je: Zgodb z južnega morja
12.800, Kresnic 13.800 in Sadjarčkov 14.500
izvodov. Vse raznih naročil izven osnovnih
šol bo od teh natisnjenih izvodov ostalo le
malo. Zgodb z južnega morja in Sadjarčkov
komaj nekaj sto izvodov. Matici odbor ni
mogel tvegati večje naklade, kakor je bila
naročena. Zato tudi zdaj ne more ugoditi
novim naročbam, ki prihajajo z raznih strani.
Če bi imeli nekateri poverjeniki več zaupa-
nja do ustanove in če ne bi ponekod vladala
popolna indolencia, bi bil uspeh Mladinske
Maticice že prvo leto sijajen.

Na osnovnih šolah smo dosegli sledeči
uspeh:

	Otrok	Naročnikov	V odstotkih
Ljubljanska oblast	64.560	6.125	9,48
Mariborska oblast	63.342	4.381	6,91
Skupaj	127.902	10.508	8,2

Poprečni odstotek je torej 8,2, število,
ki se po različnih srezih različno menjuje.
V poedinah srezih ljubljanske oblasti
imajo to sliko:

S rez	Število		%	Nad pod 8,2%
	otrok	naročn.		
1. Ljubljana mesto	3846	892	23,1	+
2. Ljubljana okolica	8591	1000	11,6	+
3. Kočevje	4967	563	11,3	+
4. Kamnik	3796	395	10,4	+
5. Logatec	3507	351	10,3	+
6. Radovljica	4316	396	9,1	+
7. Kranj	6364	557	8,7	+
8. Krško	6793	595	8,7	+
9. Črnomelj	3062	249	8,1	—
10. Laško	4244	336	7,9	—
11. Litija	5076	322	6,3	—
12. Novomesto	5905	283	4,8	—
13. Brežice-Sevnica	4093	186	4,5	—

Razlika med poedinimi srezii je taka, da
v splošnem lahko sklepamo: gospodarsko
močnejši kraji so naprednejši in jim je več
do izobrazbe. Vendar imamo tudi izjeme. S
Kočevskega bi nikdar ne pričakovali takega
uspeha: koj za Ljubljano in okolico, na tret-
jem mestu! Ne dvomimo, da se je učiteljstvo
toplo zavzelo za Mladinsko Maticico.

V mariborski oblasti se srezii vrste ta-
ko:

S rez	Število		%	Nad pod 8,2%
	otrok	naročn.		
1. Dravograd	3775	709	18,7	+
2. Slovenjgradec	3461	440	12,7	+
3. Maribor desni breg	5475	433	7,9	—
4. Maribor levi breg	6548	596	7,8	—
5. Ptuj	8497	628	7,3	—
6. Celje	7013	466	6,6	—
7. Ljutomer	4306	278	6,4	—
8. Gornji grad	1808	108	5,9	—
9. Šmarje	5639	293	5,2	—
10. Konjice	4483	215	4,8	—
11. Murska Sobota	6356	173	2,7	—
12. Dol. Lendava	4981	42	0,8	—

Slika je v mariborski oblasti precej dr-
gačna od one v ljubljanski. Na prvem mestu
sta dva srezii, ki sta gospodarsko pasivna.
Odstotek v dravski dolini je naravnost izre-
den in dravograjkega in slovenjgraškega
sreza percentualno ne dosežejo nikjer na de-
želi v ljubljanski oblasti. Če pomislimo, da
imamo v dravski dolini celo živelj, ki mu je

znal nemški gospod ubiti slovensko zavest,
vemo, da je učiteljstvo tisto, ki širi sloven-
sko knjigo med mladino. Pribijamo tu z za-
došenjem, da je 18,7% naročnikov med šol-
sko mladino hvalevreden dokaz prosvetnega
dela učiteljstva v dravograjskem srezu. Le
Prekmurje je daleč, daleč...

Večina srezov mariborske oblasti je pod
poprečnim odstotkom (pod 8,2%). Ker je
mariborska oblast gospodarsko mnogo moč-
nejša od ljubljanske, bi bilo pričakovati ugod-
nejših števil. Morda je tu nekoliko kriva
skepsa, ali bo Mladinska Matica res taka
ustanova, da jo je vredno podpreti brez okle-
vanja. Če je Mladinska Matica dokazala
svojo upravičenost z letošnjimi publikacija-
mi, potem smo prepričani, da bo v prihod-
njem letu število naročnikov znatno naraslo.
Pogled na številke v obeh oblastih, posebno
pa še na odstotno razmerje, nam pove, da
imamo še veliko rezerv in da lahko dosežemo
še marsikaj v prihodnosti.

Tudi število naročnikov, doseženo po
poedinih šolah, bi nam moglo marsikaj po-
vedati. Morda se še povrtno k temu. Odbor
Mladinske Maticice bo skrbel, da dobe
društva podrobno statistiko šol v pregled, saj
je v mariborski oblasti prijavljenih od 378 šol
le 229 in v ljubljanski od 452 šol komaj 284.

Ne glede na ta nepovoljen izid (513
osnovnih šol proti 600 šolah, ki so naročene
na knjige Šolske Maticice!) je smatrati uspeh
pri Mladinski Matici kot velik uspeh naše
stanovske organizacije. Naj nam bo to pred
oči, da se razširi v stanu samozavest, kaj
vse zmore, če hoče! Naj bo ta uspeh bodilo
za nadaljnje, večje in pomembnejše!

I. S.

Splošne vesti.

—§ Izplačilo zaostankov po partiji 55. V
številki 40. »Narodne Prosvete« z dne 31.
maja t. l. je bila objavljena notica glede iz-
plačila zaostankov po partiji 55. To vest smo
ponatisnili v »Učit. Tov.« štev. 47. Na to
vest so se pričeli oglašati pri tukajšnji dele-
gaciji min. financ oni, ki še niso prejeli
zneskov po partiji 55. Dobili so odgovor, da
nakazuje delegacija pripadajoče zneske le na
temelju plačilnih nalogov računovodstva mi-
nistristva prosvete. — Ker so prosvetne obla-
sti poslale svoječasno vse zahtevke po partiji
55. ministristvu prosvete in mora le ministri-
stvo izdati finančni upravi plačilne naloge za
izplačilo vsega dovoljenega kredita, smo se
obrnili na Izvršni odbor UJU in prosili po-
sredovanja pri ministristvu prosvete, da se
izplačajo vsi prijavljeni zaostanki po partiji
55. in to na temelju spisikov, ki so bili svoje-
časno predloženi za otvoritev kredita. Na ta
dopis smo prejeli nastopno pojasnilo:

Na podlagi spisikov, ki so bili svoječasno
predloženi za otvoritev kredita, se odloki za
izplačevanje in nalogi na podlagi min. odlo-
kov ne morejo izdajati, ako takim spisikom
niso priloženi tudi vizirani originalni doku-
menti in vizirane pobotnice. Ker spisikom, ki
jih je svoječasno za Slovenijo predložilo ta-
mošnje računovodstvo, ozir. prosv. oddelki
v največ slučajih ti dokumenti niso bili pri-
loženi, so se vsi taki spiski vrnili pristojnim
prosv. oddelkom, odn. računovodstvu v
Ljubljani.

Ako so bili pravilno opremljeni spiski,
računi itd. vizirani od mestne kontrole v
Ljubljani pred 31. III. t. l. in bili vrnjeni min.
prosvete tako, da so se tu mogli vključiti
pred tem datumom, se je po min. odloku tud
izdal izplačilni nalog za nje. Za one, ki so
bili vizirani kasneje in ki so tu pozneje vknji-
ženi, se v smislu čl. 74.—78. zak. o drž. ra-
čunovodstvu, odnosno v smislu izmene po
čl. 13. fin. zakona za l. 1928/29, ne morejo
podpisati odloki in izdati izplačilni nalogi po
partiji 55. drž. budžeta 1927/28., nego pre-
idejo vsi ti neizplačani računi na part. 65.
drž. budžeta 1928/29.

—pov. II. izobraževalni tečaj, ki bi se
imel vršiti od 2. do 9. julija, se po nasvetu
osrednjega izobraževalnega odbora preloži
na čas proti koncu avgusta. — UJU — po-
verjeništvu Ljubljana.

— Učiteljska društva, ki še niso poslala
vseh mesečnih prijav, naj storo to takoj,
ker drugače ne morem napraviti z njimi le-
nega obračuna in ne zaključiti knjig. Prijave
naj pošljejo: Učiteljsko društvo Murska So-
bota od decembra dalje, Dolnja Lendava od
januarja dalje, Marnberg od februarja dalje,
Kozje od marca dalje, Logatec od aprila da-
lje, Brežice in Sv. Lenart od maja dalje, za
junij pa: Ptuj, Vransko, Šmarje-Rogatec, Li-
tija, Krško in Gornji grad. Društva, ki ne
bodo plačala članarine, ne bodo imela glas-
valne pravice na pokrajinski skupščini. (Čl.
29. pravil UJU).

— Novi razredi. V Valtji vasi, srez Novo
mesto, se otvori s šolskim letom 1928/29.
5. razred; v Devici Mariji v Polju se otvori
s šolskim letom 1928/29. vzporednica.

— V zadnji številki je pod ugodnim
člankom »Ideja samoizobrazbe« izostala po
pomoti šifra dopisnika I. S.

— Vpisovanje v prvi letnik državnega
ženskega učiteljskega v Mariboru se vrši dne
2. in 3. julija od 9.—12. ure dopoldne. Točni
podatki na črni deski v zavodu.

— Vzorno učiteljsko društvo je ormo-
ško. Te dni je nakazalo »Učit. domu« v Ma-
riboru članarino vsega svojega članstva za
poslovno leto 1927/28. v znesku 1098 Din ter
mu poslalo imenik članstva. Druga društva,
šole in posamezniki, posnemajte! Ako ne
zmorete celoletne članarine, pošljite vsaj pol-
letno!

— † Jožica Mozetič. V življenju trnja, a
cvetja na grob! Pač boljše bi bilo narobe: Sa-
dite nam raje v življenje cvetic, a trnje shra-

Seja glavnega odbora UJU v Beogradu.

Kakor smo že poročali je bila dne 27. in
28. pr. m. seja Glavnega odbora UJU v Beo-
gradu, ki je bila polnoštevilo zasedena po
članih vseh poverjeništev.

Situacijsko poročilo.

O delu Izvršnega odbora in o položaju
je poročal sam predsednik tov. Vlada K.
Petrović.

Govoril je predvsem o sledečem: Zakon
o narodnih šolah je pred ministrskim sve-
tom. Uredba o disciplinskih sodiščih je uki-
njena in sprejet v nov zak. načrt postopek
po čin. zak. Izprememba uredbe o šolskih
odborih je običajna na mrtvi točki. Izšel je
nov učni načrt, ki je po mnenju učiteljstva
boljši od prejšnjih. Izvršni odbor je inter-
veniral pri g. min. prosvete o sledečih zade-
vah: Da se politični oziroma ne jemljejo v obzir
pri nameščanju nadzornikov ter se iste jem-
lje iz vrst osnovnošolskega učiteljstva; izne-
sel je pritožbe proti premeščanju, ki jih v
Srbiji ni bilo, ker je še zakon iz leta 1904. v
veljavi, pač pa v drugih pokrajinah ni tako;
splošno je zavzel stališče proti partizanstvu;
za 32-letno službeno delo je zahteval, da se
vnese v projekt zakona; zavzel se je za iz-
ednačenje učiteljic z učitelji; skušal je do-
seči, da bi se stalnost razširila že s fin. zak.
na celo državo; zavzel se je za izpremembo
čin. zak. v prilog učiteljstva, pri čemer mora
ugotoviti, da še ob nobeni priliki ni bilo učitelj-
stvo tako enodušno kot ob priliki revizije
čin. zak. — sedaj je izpreminjavalni predlog
min. prosvete pred novo komisijo ter mora
Izvršni odbor še nadalje zasledovati usodo
predloga, da ne bo zopet novega preseneče-
nja; zavzel se je za univerzitetni študij učitelj-
stva, a žal v kljub obljubi ta zahteva ni
vnešena v zakon o univerzah; v komisiji za
zakon o učiteljskih je UJU doseglo svoje
zastopstvo. Poročal je nadalje o seji pover-
jenikov na Brodu, seji širjega sosveta pov.
UJU Beograd in Ljubljana, na katerih je bil
osebno. UJU je pristopilo k Intern. Učit. Fe-
deraciji v Parizu. Udeležilo se je ped. kon-
gresa v Berlinu. Zeleti je, da se več učitelj-
stva udeleži takih kongresov. Udruženje je
stopilo v stik s češkim in poljskim učitelj-
stvom. Čehi so pozvali tudi bolgarske učitelje
k sodelovanju. Bolgarsko mržnjo je treba po-
zabiti in se združiti ter skupno delati. Kon-
gres slovenskega učiteljstva bo v Brnu. Iz-
vršene so predpriprave za ustanovitev Slo-
venskega učiteljskega Saveza. Na kongres
so pozvani tudi ruski učitelji.

Stanovski listi UJU so se zavzeli za sta-
novske zadeve. Za laže in temeljitejšo delo je
Izvršni odbor opredelil svoje delo na štiri
sekcije, t. j. pedagoško, ekonomsko, stanov-
sko in organizacijsko. Tudi gospodarskega dela
ne zanemara Izvršni odbor. Marljivo dela
na Jug. Djačkem domu in upa, da ga v enem
letu spravi pod streho. Zaseduje pa tudi
ideje učiteljskih socialnih ustanov: nabav-
ljalnih zadrug, učiteljske samopomoči, hranil-
nicne za učiteljstvo itd. Intenzivno je delalo
vodstvo organizacije tudi na projektu novih
pravil. Omenil je Fleretovo odstavljenje in
intervencijo v tem oziru. Nadalje omenja boj
slovenskega učiteljstva, da ohrani osnovno-
šolsko učiteljstvo v ljubljanski oblasti po-
sestno stanje oblastnega šolskega nadzorni-
ka, s tem v zvezi je disciplinska preiskava

državne razredne loterije za Slovenijo
razpošilja
Zadružna hranilnica r. z. z o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 19.

Srečke

V Mariboru so te srečke na prodaj v upravi »Večernika«, Aleksandrova c. 13, v Ljubljani pa
v oglasnem oddelku »Jutra«, Prešernova ul. 4, ter v Šiški v ekspozituri »Jutra«, Celovška c. 53.

Naša stanovska organizacija.

V boju za osnovne principe moderne demokracije, Enodušnost srezkih učiteljskih društev za društveno in tiskovno svobodo državljanov — državnih uradnikov.

RESOLUCIJA.

Svesti si načelnega pomena našega boja za obrambo državljanskih svoboščin, z jamčenih nam po ustavi, tiskovnem in društvenem zakonu ter zavedajoč se, da more stanovska organizacija izvršiti svoje za stan, šolo, državo — velevažne funkcije le tedaj, ako si ohrani svojo neodvisnost na vse strani in se ji ne krati svoboda tiska in objektivne kritike, izjavljamo sledeče:

1. Zahtevamo od izvršnega odbora UJU v Beogradu in poverjeništvu v Ljubljani, da z vsjo odločnostjo in vstrajnostjo, izrabljajoč vsa dopustna sredstva, vse svoje zveze, ves svoj vpliv, vodi borbo proti omejitvi tiskovne svobode tako dolgo, da dobi sigurna jamstva, da se ne ponovi več slučaj, ki ga smatramo v protislovju z veljavnimi zakoni, da bi se funkcijonarji organizacije morali zagovarjati službeno pred disciplinarskim sodiščem za ukrepe in dejanja, ki so jih izvršili po volji članstva, v smislu odobrenih društvenih pravil.

2. Smatramo za dolžnost vsakega posameznega člana organizacije, da uporabi svoj vpliv, kjerkoli ga ima, da podpre vodstvo v njegovih prizadevanjih in pri pomore našim načelom in zahtevam do zmage.

Pričakujemo od »Zveze držav. nameščencev« in od vseh njenih članov, da se zavedajo načelnosti naše borbe in nas v njej odločno podprejo ter stavijo vse strokovno časopisje v njeno službo.

4. Nadejamo se tudi od Udruženja Jugoslov. Novinarjev in vsega javnega tiska, da stoji s svojimi simpatijami na naši strani in nam pomaga braniti temelje, na katerih je zgrajena državljanska svoboda.

Savinjsko učit. društvo.

+r GORNJEGRADSKO UČIT. DRUŠTVO se je na svojem zborovanju dne 16. VI. 1928 v Lučah izreklo z ozirom na discipl. preiskavo proti poverjeniku in uredniku »Učit. tovariša« soglasno za resolucijo, ki jo je sprejelo učit. društvo za Ljubljano okolico.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo.

+r NA ZBOROVANJU LOGAŠKEGA UČIT. DRUŠTVA dne 2. VI. 1928 je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

1. Izjavljamo, da stojimo neomajano za poverjeništvom, kateremu popolnoma zaupamo.

2. Pozivljamo stanovsko organizacijo UJU, da vztraja v boju za neodvisnost organizacije.

3. »Črno desko« smatramo za potrebno in želimo, da jo list obdrži.

4. Zavezemo se, da nihče ne sprejme ponujenih mest brez pristanka organizacije.

Logaško učiteljsko društvo.

Vabila:

= ČLANOM LJUBLJANSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA. Ker se je zborovanje sklicanega za dne 14. t. m. udeležilo premalo članov, da bi se moglo sklepati o vseh važnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu in ki mora o njih sklepati večina članstva, se je zborovanje odgodilo na ponedeljek, dne 25. t. m. ob 18. uri na dekliski šoli pri sv. Jakobu. Na dnevnem redu je razprava o šolskem zakonu, proračunu poverjeništvu ter o drugih gospodarskih vprašanjih organizacije, o katerih se bode razpravljalo tudi na delegacijskem zborovanju, vsled česar je vsekakor nujno potrebno, da dobe delegati od celokupnega članstva striktna navodila, da znajo zastopati želje članov. — Dolžnost članstva je, da se udeleže tega važnega zborovanja. — Predsednik.

Poročila:

+ ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA MEZIŠKO DOLINO dne 19. maja 1928.

I. Situacijsko poročilo: Predsednik Ivo Feinig je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče ter posebej še g. Božiča, župnika iz St. Danijela in oblastnega poslanca g. Vinko Moderndorferja kot gosta. Izrazil je svoje veselje na tem, da se vrši zborovanje v St. Danijelu, ki je bil že pred vojno močna slovenska trdnjava, v kateri se je bil boj za slovensko šolo. Čestital je tudi tov. Šoštarjevi, Možetovi in Kokolju k srečno prestalemu usposobljenostnemu izpitu. Omenil je finančni zakon iz l. 1928/29, ki nima upoštevanje vse upravičene želje učiteljstva, in zadevo o »črni deski« v »Učit. Tov.«, radi katere bi imela priti poverjenik Skulj in urednik I. Dimnik v disciplinarno preiskavo.

Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je udeležba na letošnjih zborovanjih boljša. Število učiteljstva v okraju je 55, društvo šteje 55 članov, zborovanja se je udeležilo 35 članov.

Sklenilo se je, da se vrši prihodnje zborovanje dne 23. junija t. l. na Poljani.

Tov. Kopriva je poročal o seji širjega sosveta v Ljubljani 5. aprila 1928. Tov. blagajničarka je podala svoje blagajniško poročilo ter pozvala članstvo, da poravnava tekom meseca junija svojo članarino.

Nato je prečital tajnik zapisnik zadnjega zborovanja, ki je bil odobren. Prečital se je tudi zapisnik zadnje odborove seje, na kateri so se redigirale v »Učit. Tov.« objavljene resolucije našega zadnjega zborovanja.

II. Samoizobrazba: Tov. Gačnik je poročal o samoizobraževalnem delu. Glede smernice za delo v ped. kroških se je vnela ostra debata. Prevladalo je mnenje, da naj poverjeništvu iniciativno, teme za predavanja pa naj si izbirajo kroški sami. Tov. Doberšek je stavil tri predloge, ki so bili soglasno sprejeti: 1. Določiti naj se ime krožkov. 2. Centrala naj izbira referente in jih pošilja na sestanke posameznih krožkov. 3. Brošure naj imajo snov iz življenja za življenje, ali pa naj se sploh opustijo.

III. Reforma šole: O delovni šoli je poročal tov. Doberšek kratak in jednat referat. Potreba po reformi šole je zrasla iz spremenjnih socialnih, gospodarskih in kulturnih prilik. Potrebe po spoznavanju so dane 1. po sedanjih sestavi človeške družbe, 2. po poti, po kateri se bo vsestransko razvila, 3. po ciljih, kakoršne zahteva od šole sedanja doba in 4. po skladnji s cilji bodoče generacije. — Delovna šola bo propadla, ako učitelj ne bo poznal socialnih razmer, ako se ne bo poglubil v družboslovje.

IV. Izvenšolsko delo: Poročilo je oddal lo, ker je bila tovarišica A. Vreček odsotna.

V. Slučajnosti: Prečitali so se razni dopisi poverjeništvu in dala delegatom za pokrajinsko skupščino potrebna navodila. — Daljša debata se je vnela tudi glede združitve okrajne učiteljske knjižnice na Prevaljah z oblastno knjižnico. Sklenilo se je izvoliti na prihodnjem zborovanju knjižnični odbor, ki naj sklepa o likvidaciji. — Tov. predsednik je priporočal članstvu pristop k »Učit. samopomoči«.

Delegatom za pokrajinsko skupščino v Celju so bili izvoljeni: 1. Drago Doberšek, 2. Alfonz Kopriva. Namestnika: 1. Janko Gačnik, 2. Franc Kogelnik.

+ DNE 2. JUNIJA 1928 BI SE MORALO VRŠITI ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA MARENBERŠKI OKRAJ na Kapli. Ker pa je zjutraj rosil rahel dežek, ni bilo k zborovanju nikogar. Sem premeščen iz tukajšnjega sreza, zato odlagam tem potom predsedništvo in se članstvu zahvaljujem za njegovo nad vse požrtovalno sodelovanje. — O. Hudales.

+ SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 28. aprila 1928 pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Od 53 članov navzočih 39.

I. Situacijsko poročilo. Tovariš predsednik pozdravi prisrčno članstvo, ki se je udeležilo zborovanja v tako lepem številu; imenoma novodošlo tovarišico Sketovo. Želi ji, da bi se prav dobro počutila v lepih Slovenskih goricah.

Tajnika prečita zapisnik zadnjega zborovanja. Število članstva 53, navzočih 39.

Nato se prečitajo došli dopisi: Glede dopisa »Pevski zbor UJU« se sklene, da se pošlje poverjeništvu dopis, da se prične naše poslovno leto s 1. januarjem in da se tudi pri spevki plačajo od tega dneva naprej. Kar se tiče okrajnih knjižnic, je želeli, da se te združijo v centralno knjižnico. V okrajnih knjižnicah so večinoma zastarele knjige in vsled tega učiteljstvo ne posega po njih. Ker okrajne knjižnice nimajo denarja za nakup novih knjig, ne odgovarjajo svojemu namenu. Toplo je pozdravilo učiteljstvo likvidacijo društva »Edinstvo« v Šmarsko-rogaškem okraju ter pristop k poverjeništvu UJU v Ljubljani. O seji širjega sosveta UJU je govoril tovariš Golež, kar je vzelo članstvo na znanje.

Sklep: Vpraša se šolsko-upravni odsek v Mariboru, kako se naj ravna z izdajanjem in vpisovanjem šolskih izkazov učencev, ki po taksem zakonu niso kolka prosti in ki ne prinesejo predpisane kolkovine. Tov. blagajničarka poroča, da se je članarina do novega leta redno plačevala. Ker pa je društvo odstopilo od glavne poštne hranilnice v Ljubljani ter mu je Glavna hranilnica pri Sv. Lenu nartu otvorila tekoči račun, članstvo v novem poslovnem letu ni plačevalo članarine, ker ni bilo poštne položnice. V tem poslovnem letu je plačano samo 560 Din. Prosi članstvo, da se zopet drži starega reda in točno plačuje članarino.

II. Samoizobrazba. O samoizobraževalnem gibanju je poročal tov. Golež. Delo se nadaljuje. Dva kroška sta zborovala po trikrat; drugi po dvakrat. Obravnava se to, kar poverjeništvu zahteva, in sicer o izvenšolskem delu, o programu dekliskih krožkov, o važnosti samodelavnega pouka itd. Poročevalce prosi, da zapisnikarji takoj pišejo in mu pošljejo zapisnike.

Sledil je referat tov. Vauda: »Spektralna analiza«. — Kot uvod nam je podal zgodovino spektralne analize. Nato je razložil, kaj je (spektralna) spektrum; kakšne vrste spektrum razločujemo ter kakšne važnosti je spektralna analiza za praktično življenje. Zanimivemu predavanju je sledilo učiteljstvo z veliko pozornostjo. Tovariš predsednik se mu iskreno zahvali.

III. Reforma šole. O Lavtar-Černejevih računicah je govoril tov. predsednik Velnar. Povdarja, da je to dobra metodična knjiga, ki ustreza principu samodelavnosti. Obravnava računice za posamezna šolska leta in poda metodične prednosti. Razvije se živahna debata, v kateri se posebno povdarja, da je prepogosta menjava knjig zelo škodljiva našemu šolstvu. Tudi cene so previsoke.

Sklep: Na predlog tov. predavatelja se uvedejo na vseh šolah našega okraja predelane Lavtar-Černejeve računice.

IV. Izvenšolsko delo. Ker tov. referent ni navzoč, se dajo s strani tov. predsednika miglji za delovanje izven šole, in sicer naj se učiteljstvo posebno udeleži v gospodarskem polju. Slovenske gorice so polne sadovnjakov, ki marsikje stoji zanemarjeni. Na tem polju lahko mnogo pripomorejo »Sad-jarske podružnice«, katerih je še pri nas zelo malo. Učiteljstvo je drugače zaposleno po možnosti pri prosvetnih in gospodarskih društvi in organizacijah. Statistika za izvenšolsko delo se izpopolnjuje.

V. Slučajnosti. Tovariš predsednik apelira na učiteljstvo, da pristopi k Učit. samopomoči. Prijavilo se je 11 članov.

Izvolijo se sledeči delegati: Za državno skupščino tov. Velnar kot preds. Za pokrajinsko skupščino tov. Golež Fran in kot namestnica tov. Selak Kristina.

Glede določitve kraja izobraževalnega tečaja ne pride pri nas v poštev.

+ NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto 12. maja 1928 v Novem mestu.

Statistika: Od 110 članov navzočih 48.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter pojasni, da se društvo radi slabe železniške zveze ni udeležilo skupnega zborovanja v Jaski. Nato se v izbranih besedah spomni »Materinskega dne«.

Sklepi in predlogi:

a) Za bolno tov. M. Potočnikovo je pov. UJU posredovalo, a ji ni moglo priboriti polovične oskrbe na Golniku.

b) Učiteljstvo novomeškega sreza toplo pozdravlja ponudbo pevskega zbora UJU, da se oddrži v Novem mestu pevski tečaj. Priprave bo oskrbel odbor.

c) Novomeško učiteljsko društvo je izrazilo željo, da bi se izobraževalni tečaj Pov. UJU vršil v Novem mestu. Pogoji so vsi dani.

č) Učiteljstvo novomeškega sreza se načelno izreče za ustanovitev oblastne knjižnice.

d) Proračun Pov. UJU za poslovno leto 1929. je bil soglasno sprejet.

e) Za »Mladinsko Matico« se bo še nadalje agitiralo.

f) Novomeško učiteljsko društvo želi, da bi se letošnja »Pokrajinska skupščina« vršila v Novem mestu. — Za delegate so bili izvoljeni sledeči tovariši(ice): Sušnikova, Smolikova, Jankovič, za namestnike pa: M. Jenkova, D. Ženova in Lilijsa.

g) Sprejeta je bila resolucija glede disciplinskega zasledovanja poverjenika in urednika v društvenih zadevah.

Samoizobrazba: Tovariš J. Jankovič je podal pregledno poročilo o delovanju krožkov.

Reforma šole: »O intelektualni vzgoji« je referiral tovariš J. Jankovič. Predavatelj je žel za skrbno sestavljen, mičen in zanimiv referat splošno pohvalo in priznanje.

Izvenšolsko delo: Tov. predsednik je poročal, da se je vršil v Ljubljani občni zbor oblastnega odbora Jadranske Straže. Podal nam je zelo zanimive vtise s te skupščine.

Slučajnosti: Prihodnje zborovanje bo v Črmošnjicah 9. junija t. l.

+ MARENBERŠKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo dne 21. aprila 1928 na osnovni šoli v Vuhredu.

Statistika: V okraju je 45 učiteljev, 45 včlanjenih, 23 navzočih, t. j. 51%.

Situacijsko poročilo: Predsednik poda poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru z dne 15. aprila 1928.

Sklepi in predlogi:

a) Akt o ustanovitvi Narodne Obrane v mariborski oblasti je brezpredmeten, ker je došel prepozno.

b) Glede oblastnih učiteljskih knjižnic ne moremo razpravljati, ker mariborska oblast še ni odgovorila na tozadevni dopis poverjeništvu. Mnenja pa smo, naj ostanejo knjižnice v neuradnih rokah (n. pr. Ped. centrale), ki pa naj jih oblasti po možnosti subvencionirajo.

c) Glede izobraževalnega tečaja ne moremo dati nobenih podatkov, ker v našem okraju ni primerne kraja, kjer bi se isti lahko vršil.

č) Vsled formalne napake pri zadnjih volitvah odbora se isti ponovno voli s sledečim rezultatom:

Največja izbira krasnih bluz in otroških oblek KRIŠTOFIČ - BUČAR, LJUBLJANA, Stari trg.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslušajte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg štev. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Nogavice, flori in svilene v vseh barvah. Največja izbira, najnižje cene. Pletenine, bluze, kravate itd. priporočamo modna trgovina FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

Odborniki: tov. Golob, Jurančič B., Vidmarjeva, Lešnik, Hudales H. Namestniki: tov. Jurančič P., Kogelnik, Suša. Pregledovalca računov: tov. Poharjeva in Ermenec.

Samoizobrazba: Zboroval je samo krožek na Muti. Tamošnja poverjenica tov. Suša J. je odložila to funkcijo. Namesto nje je bila izvoljena tov. Vobornikova. Funkcije sklicateljev odložita tudi tov. Poharjeva za Marenberg in tov. Hudales za Kaplo. Na prihodnjih sestankih naj krožka volita nove sklicatelje.

Sprejme se sledeči predlog: »Delo v kroških je preveč utesnjeno in birokratično. Prav radi tega je v samoizobraževalno delo zašlo preveč anarhizma. Zahtevamo, da se nam v izbiri in obravnavanju snovi da več svobode. Prihodnji samoizobraževalni tečaj naj reši zadevo v tej smeri.

Reforma šole. Tov. predsednik skuša s kratkim govorom otvoriti diskusijo v temeljih slovenske delovne šole, ki pa se je nihče ne udeležil.

Izvenšolsko delo: Tov. Terčak očrta v svojem referatu »Učitelj in javno življenje« položaj učiteljstva v kulturnem delovanju in prihaja do sklepa, da je naše mesto edino le med manualnim proletarijatom. Samo na ta način in če bomo poglobili naše tovarištvo do res iskrenega prijateljstva, smemo računati na pozitivne uspehe.

Slučajnosti: a) Tov. Vollmeier prosi tov. Jurančiča, naj bi nam dovolil enkrat hospitirati v svojem razredu. Tov. Jurančič odkloni z motivacijo, da bi tako enodnevno hospitiranje lahko več škodovalo, ko koristi ideji delovne šole.

b) Tov. Jurančič priporoča tabele »Sadnega izbora za Slovenijo«.

c) Tov. Vollmeier prosi v svrhu enotnega postopanja pri popisovanju novincev za pojasnilo. Tega tudi dobi.

č) Glede celibata učiteljic se sprejme sledeči predlog:

Celibat naj velja samo za učiteljice, ki se ne poroče z državnim uradnikom. Ob enem zahtevamo, da se učiteljicam, poročanim z državnimi uradniki, prizna polna draginska doklada.

d) Sprejme se še resolucija, ki je priobčena na drugem mestu.

Pri zadnjem društvenem poročilu je potmotoma izostalo ime društvenega podpredsednika tov. Karla Vollmeierja.

Resolucija

marenberškega učiteljskega društva, sprejeta na zborovanju dne 21. aprila 1928 v Vuhredu.

I.

Učiteljsko društvo za marenberški okraj v vsem solidarizira z zadnjo resolucijo mežiškega učiteljskega društva glede sklicanja uradne učiteljske konference in glede najostrejših borbe za naše materialne zahteve.

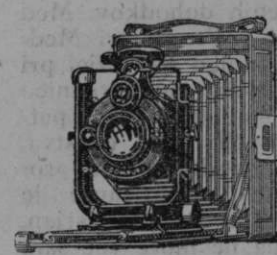
II.

»Učiteljsko društvo za marenberški okraj protestira, da bi se glavna skupščina UJU vršila (glasom časopisnih vestí) zopet v Skoplju ter predlaga, naj se vrši kje v središču države, najprimernejše v Zagrebu. Poverjeništvu se predlaga, da se delegati iz Slovenije sploh ne udeležijo skupščine, če bi se ne zbral primernejši kraj. Izkušnja kaže, da se skupščine v Južni Srbiji sploh ne morejo vršiti.«

III.

»Učiteljsko društvo za marenberški okraj ne smatra vprašanja Učiteljske tiskarne rešenega ter zahteva, da se zadeva razčisti in uredi tako, da postane Učiteljska tiskarna res učiteljska ali naj spremeni ime, oziroma naj se od strani organizacije izvaja najskrajnejše posledice.«

Foto-aparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zajec, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Novi ilustriran cenik fotografskih aparatov in potrebin je ravnokar izšel. Na razpolago je interesotom gratis in poštne prosto.

Drogerija GREGORIČ Ljubljana, Prešernova 5.

+ KRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 2. junija 1928 v Smartnem pri Zboru, in sicer od 9. do 14. ure. Gosta Kobal in Žagar.

Situacijsko poročilo: Od 142 učit. moči je organiziranih v UJU 119, navzočih 60, opravičenih 8, 50 neopravičenih. (Izražena je bila želja, da bi se o počitnicah priredilo eno zborovanje za one, ki so stalno odsotni).

Predsednik poda natančno sliko današnje položaja, ki stavlja učiteljstvo k preizkušnji, v koliko da pravilno pojmuje smisel celjske deklaracije. Po temeljitih poročilih o seji ožjega sosveta v Ljubljani in širjega glavnega odbora v Beogradu se je razvila živahna razprava o »črni deski« in njenih posledicah, ki so vanjo posegli tov. ravnatelj Lajovic, Rupret, Janežič in Štefe. Predsednik je podal na podlagi korenitega vpogleda v vso zadevo tako stvarno pojasnilo, da so se zborovalci zedinili v protestu proti disciplinarnemu postopanju napram tov. Skulju in Dimniku k izjavi, da se društvo z vso silo solidarizira v boju za učiteljska prava in k zahtevi, da se za vsako kategorijo šol ustanovi lastno inšpektorsko mesto (mešč. osnovni), ki naj je upravlja zaupnik dotične skupine.

K o s p i t e

Vam ni treba imeti nikakih skrbi za perilo, ker

ŽENSKA HVALA

raztaplja nesnago tako, da drugo jutro trebate perilo samo malo kuhati v rastopini, za katero vzamete

Schichtovo Terpentin milo

Po poročilih tov. Kobala o osnutku šolskega zakona in o predlogih širjega glavnega odbora, ki jih je dopolnil predsednik, se je razvilo živahno medsebojno debatiranje, oziroma diskutiranje, kar naj se blagovoli v bodoče opustiti. Mnenja naj se podajajo parlamentarno, da se je mogoče o njih jasno izreči.

Sprejet je bil predlog ravnatelja Lajovic, naj se iz UJU stvori sindikalna organizacija, v kateri naj se združijo vse kategorije šol.

Glede kongresa UJU se društvo ne strinja z mnenjem strokovnega tajnika, da je radi mirnega poteka določiti Maribor kot zborovališče, nasprotno, zborovati je ondi, kjer se križa mišljenje, potruditi se je, da se doseže parlamentarno dostojanstvo, omogočiti je prosto besedo, urediti nesoglasja, da postane organizacija tudi na znotraj jaka in silna.

Iz poročila o Učiteljskem domu posnemamo, da je pristopnice doslej podpisalo 62 članov, nenavzočim se pošljejo v podpis. Društvo odobri odborov sklep, da prevzame 5 deležev. (2000 Din smo že lani darovali).

Za poverjenika Samopomoči se nominira tov. Rupret iz Smlednika. Tov. Lajovic opozarja na načrte golniškega zdravnika dr. Neubauerja glede učit. »bolezenskega zavarovanja«. Ker je zadeva že v načrtu gospodarskega odseka, se stavi predlog v informacijsko delegacijo.

K dopisu o »pevskem zboru« nima društvo ničesar pripomniti, ker plačuje v ta namen redne prispevke.

Glede nabavljalne zadruge se društvo izjavi, da odločno odklanja njeno uvedbo in da se bode z vsemi možnimi sredstvi uprlo akciji, ki nima zlasti za podeželsko učiteljsko nikakega pomena.

Blagajnično poročilo izpričuje, da se še vedno mnogo članov ne zaveda svojih dolžnosti; ne samo, da bi redno ne vplačevali članarino v naprej, še celo zaostalih plačil se izogibljajo. Brez pravega reda ni mogoče vzdržati pravilnega poslovanja. Požrtvovalnost blagajničarke je ogrožena z nezavednostjo dolžnikov. Kdo vam bo vodil knjige in še dopisoval na vse strani? Vsi smo že dovolj zaposleni na vsa račun.

Na dopis pov. UJU se sklene, naj člani prostovoljno plačajo enkratni prispevek, po 5 Din za Dijaški dom UJU v Beogradu.

Reforma šole. Tov. Stanko Žagar poda stvarno oceno pedagoškega kongresa in razstav v Nemčiji z navodili k metodi delovnega pouka, ki naj bo prost vsakterih spon. V dosegu namena reformističnega prizadevanja je treba dvigniti učiteljsko naobrazbo. Priporoča študij družboslovja, dušeslovja, teorije ter stanovskih pravnih in gospodarskih razprav. V prav zanimivo debato so posegli tov. Lajovic, Rupret, Janežič. Tov. Žagar je samozavestno in strokovnjsko zastopal reformistične ideje in pomisleke stvarno zavračal.

Iz predsed. poročila se je izcimil predlog, naj pov. UJU skrbi za fond, namenjen v subvencioniranje pedagoških študij v inozemstvu in da se za sedaj tozadevno posojilo anulira iz fonda za samoizobrazbo.

Samoizobrazba. Počitniškega tečaja se prostovoljno udeležita tov. Horvat in Janežič. Na odškodnino ne reflektirata.

Po temeljiti debati se odkloni predlog glede ukinjenja sreske knjižnice in ustanovitve one v centrali.

Izvenšolsko delovanje. Kot centralnega poročevalca se nominira tov. Rudolfa Horvata. Podrobno delo se izvrši po kroških.

Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. Izvoljeni so (po listkih) tov. Malenškova, Rupret in Horvat, namestniki gđc. tov. Hafnerjeva in Lovše. Delegacija se sestane z odborom, da prouči proračun in predloge poverjeništvu.

Poročila krožkov so izostala radi pomanjkanja časa.

J. L.

+ KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 19. maja 1928 v Krškem.

1. Situacijsko poročilo: Predsednik J. Vanič je s pozdravnim govorom na g. prof. nost iznešeni zadevi Knaflič-Šijanec izjavi

Druzoviča in na njegovo gospo soprogo otvoril zborovanje. Sledilo je predavanje g. prof. Druzoviča o temi: Naša narodna pesem, katero so pojasnevali primeri, ki jih je zapela koncertna pevka g. M. Druzovičeva. Predavanje je trajalo do 12. ure. Radi tega so nekatere točke dnevnega reda odpadle. Sledil je 10 minut trajajoč odmor, nakar se je pričelo s stanovskim delom.

Tov. predsednik omenja važnost zborovanj, ki so edino sredstvo v borbi za stanovske koristi. Omenja strnitev vsega učiteljskega v močno enoto, kajti le združeni tvorimo faktor, s katerim mora oblast računati.

Tajnikovo poročilo: Vsega učiteljskega v srezu 154, rednih članov 131, z učitelji poročenih učiteljic 12, upokojenev pred čin. zak. 2, upokojenev po čin. zak. 2. Organiziranega učiteljskega 147, neorganiziranega učiteljskega 7. Dopisov je prejelo društvo 75 + 30. Prejelo jih je 53, odpisalo pa 22 + 30. Pri okrožnici pov. UJU v Ljubljani št. 1142, je bil soglasno sprejet primeren predlog.

Predlog glede izobraževalnega tečaja: Izobraževalni tečaj naj se vrši v Ljubljani.

Glede pevskega zbora UJU. Da se da delegatom polnomočje, da po svoji lastni uvidevnosti odločijo za mesečni prispevek pevskemu zboru UJU.

Poročilo blagajničarke je bilo v celoti sprejeto. Radi prispevka 5 Din za Učiteljski dom v Beogradu se je sklenilo, da se jih plača.

2. Samoizobrazba. Odpade.

3. Šolska reforma. Odpade.

4. Izvenšolsko delo. Odpade.

5. Slučajnosti. Predlog tov. Brezovarja: Predlaga, da bi se vršilo meseca junija skupno zborovanje našega, brežiško-sevniškega in laškega učiteljskega društva. Tov. predsednika prosim, da se to udejestvi. Predlog soglasno sprejet.

Tov. Požar: Ker bi se mnenja o različnih sporih itd. pri skupnih zborovanjih bolj razjasnila, predlagam, da se ukine mokronoški krožek ter da zboruje društvo skupno, kot se je to vršilo prej. Predlog soglasno sprejet.

Tov. Brezovar: Tov. upokojenev plačujejo isto članarino kot redni člani, pa ne dobivajo »Popotnika«. Delegati se naj na pokrajinski skupščini zavzamejo za to, da bi upokojenev plačevali toliko manj, kolikor stane »Popotnik« (30 Din). Soglasno sprejeto.

Tov. Brezovar: Članarino 170 Din naj smatrajo delegati kot maksimum, preko katerega ne smejo na noben način! Sprejeto.

Tov. Levstikova: Ker je učit. knjižnica naša last, je ne damo iz rok. Če imamo več izvodov ene in iste knjige, radi odstopimo en izvod oblastni knjižnici. Pripravljeni smo pa tudi izposojevati knjige učiteljskega drugih srezov, proti majhni odškodnini. Soglasno sprejeto.

Tov. Brezovar: Oblastnim šolskim nadzornikom naj bo imenovan osnovnošolski učitelj. Soglasno sprejeto.

Tov. Požar: Tov. predsednik je uvodoma omenil tov. Skulja in Dimnika, ki sta oba v disciplinarni preiskavi. Predlagam, da se naše društvo pridruži celjski resoluciji. Sprejeto.

Tov. Golob: Anonimne ovadbe proti učiteljskemu naj se zavrnejo. Ime ovaditelja naj se naznani ovadenemu učitelju, da si lahko poišče zadoščenje. Z burnim odobranjem soglasno sprejeto.

Tov. Brezovar: Pov. naj posreduje, da nehajo po šolah vedne zbirke in prodajanje srečk. Soglasno sprejeto.

Tov. Požar: Društvo se pridruži sklepu v Ljubljani zborujočih društev glede 8-letne šolske obveznosti. Sprejeto.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREŽ ZA LEVI IN DESNI BREG je zborovalo 16. maja 1928 v Mariboru.

Situacijsko poročilo. Tov. predsednik je podal kratko situacijsko poročilo in poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru. — V jav- Vanič je s pozdravnim govorom na g. prof. nost iznešeni zadevi Knaflič-Šijanec izjavi

slednji, da mu je na seji širjega sosveta v Mariboru, dne 15. aprila t. l. soglasno izrečena zaupnica v popolno zadoščenje in da zbog tega ne reflektira na nobeno društveno razsodišče. — Proti sodniškemu in disciplinskemu zasledovanju proti poverjeniku naše stanovske organizacije in uredniku stanovskega glasila radi črne deske v »Učit. Tov.« je zborovajoče članstvo soglasno sprejelo zadevno resolucijo. — Tov. blagajnik poziva na redno plačevanje članarine. — Tov. Kotnik iz Pesnice se poslavlja od društva; želimo mu v pokojiu še dosti zadovoljnih let. — Javila sta se na novo člana: Tozmažič Božidar, šolski upravitelj v Sv. Jakubu v Slov. goricah in Mačkovšek Franja iz Sv. Miklavža, izstopila je ena članica. Članstva je 127, navzočih 84. — Zapisnik je bil sprejet in prečitani došli dopisi, kateri so izzvali sledeče sklepe in predloge.

Sklepi in predlogi: 1. Društvo pristopi kot član k Narodni Odbrani (delegat tov. Knaflič). 2. Za prihodnji dve leti je bil izvoljen knjižnični odbor okrajne učiteljske knjižnice (Puh, Vavda, Verčková). 3. Sprejet je bil predlog oblastnega šolskega nadzornika v pok. Matije Senkoviča, da se a) Lavtarjeve računice obvezno upeljejo na vseh šolah naših srezov, b) da se razvedlavi odlok ministrstva prosvete o prepovedi računov v 1. in 2. razredu osnovnih šol in se i tam upelje Lavtarjeva računica-začetnica. 4. Pov. UJU naj podvzame potrebne korake, da dobijo učiteljskojaki službena mesta.

Letne skupščine. Izvoljena sta bila a) delegata za pokrajinsko skupščino: Vavda in Firm, b) delegata za državno skupščino: Šeško Ivan in Črnovškova.

Šolska reforma: Tov. Vranc je podal zanimivo poročilo o IV. mednarodnem pedagogskem kongresu v Berlinu in o svojem stud. potovanju v inozemstvu ter vtisih, ki jih je odnesel s posameznih šol. Pokazal nam je kup šolskih knjig in izdelkov učencev, katere je dobil na posameznih šolah.

+ SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ je zborovalo dne 6. junija v St. Jurju ob Taboru.

1. Situacijsko poročilo: a) število učiteljskega v okraju 36; b) število članstva 32; c) udeležencev 27.

Razpravljalo se je o došlih dopisih: Glede Lavtar-Černejevih računov se je po izčrpnem poročilu tov. Lušina sklenilo sledeče: 1. Nova predelana računica Lavtar-Čer-

nej se uvede postopoma v vseh šolah tukajšnjega okraja (postopoma radi materialnega stanja ljudstva). — 2. Višja šolska oblastva morajo dati jamstvo, da se v doglednem času ne uvedejo kake druge na novo predelane izdaje. — 3. Lavtarjeva rač. začetnica s slikami se uvede radi svoje pravilne opreme, ki je obenem primerna tudi za nazorni nauk v I. razredu. — 4. Z ozirom na gospodarsko krizo prebivalstva in prejšnjo uvedbo L.Č. računice se naj cena posameznim delom zniža.

Na dopis »Učiteljski dom« v Beogradu je bil sprejet predlog tov. Jakšetove, da se dovoli za Učit. dom v Beogradu enkratni 5 Din prispevek v znak solidarnosti. — Sprejet je bil načrt Kislingerjevih volitev. — Tov. Rosenstein je zanimivo predaval o zgodovini St. Jurja ob Taboru.

Nadalje se je sklenilo, da se plačuje mesečni prispevek za Učiteljski dom v Mariboru — skupno s članarino, zaradi tega se zviša članarina na mesečnih 20 Din.

II. Samoizobrazba: Krožka: Vransko in Braslovče sta imela vsak po 1 sestanek. — Na Vranskem so predelali posamezna poglavja iz Družboslovja. — Na sestanku v Braslovčah je tov. Zdolšek jako zanimivo podaval »O delovni šoli«, nakar se je razvila splošna debata.

III. Z ozirom na slabo materialno stanje društva in posameznikov je bil kot delegat za samoizobraževalni tečaj izvoljen tov. Stanič. — Za gospodinjki in kmetijski tečaj v Mariboru se je prijavilo več tovarišic in tovarišev. — Sprejet je bil predlog tov. Jarha: Pozdravljamo otvoritev kmet. in gospod. tečaja v Mariboru, odločno pa protestiramo, da si lasti oblastni odbor pravico, stornirati na drugih zavodih pridobljeno sposobnost za pouk na kmet. oziroma gospod. nadaljevalnih šolah.

IV. Slučajnosti. Za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni: kot delegat tov. Šega, kot namestnica tov. Jakšetova in Königova. — Za državno skupščino: delegat tov. J. Stanič, kot namestnici tov. Španova in Urbanova.

Prispevajte kot podporniki »Pevskemu zboru UJU učiteljskega«!

Izjava.

G. urednik »Popotnika« me indirektno pozivlja v 10. številki tega glasila k javni opravičbi, zakaj mu nisem odgovoril na njegov poziv ter, da sem skriv, ko onemogočam s svojim molkom javno, odkrito in moško diskusijo.

Dovoljujem si torej odgovarjati na tem mestu, da ne obvisi na moji osebi madež nemožnosti.

G. P. Flerè je načel v »Popotniku« po glavi o izobraževalni akciji učiteljskega po mojem mnenju tako, da je onemogočena vsaka resna debata. Še gotova porcija rezerviranosti je mestoma potrebna pa ne iz posebnih ozirov.

Prepričan sem, da je črpal g. P. F. svoj tozadevni članek iz lastnega, morda celo globokega premišljevanja, vendar na stvari se radi tega ne spremeni ničesar. Praksa je prekosila stare teorije in predpotopna nazarjanja.

Odgovoril bi bil z daljšim člankom, ker pa sem skončaval baš ob tej priliki socialni študij prevajalskega otroka, nisem vedel s katerim materialom bi najbolj na kratko, a vendar učinkovito dokazal to ali drugo zmotno Fleretovega članka. Priliko pa dobi gosp. urednik »Popotnika«, da otvori debato na podlagi moje študije o »znanstveni podlagi«, na kateri sloni šola. Morda revidira potem še stališče o smeri naše izobraževalne akcije.

Da osebno ne odgovarjam rad, je pač moja slabost, kakor — hm, hm — jo imajo nekateri uredniki, ako sem prav poučen.

V Prevaljah, 17. junija 1928.

Doberšek Karel,
učitelj.

Za Dečvo!

Pravilni narodni nageljnov
Dečvin vzorec.

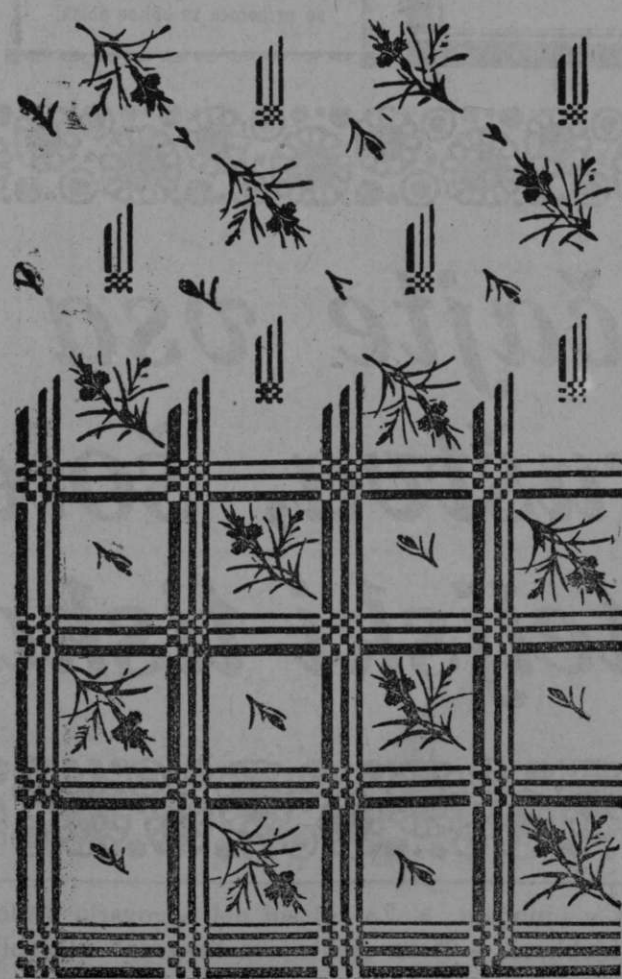

Zahtevajte ga pri vseh trgovcih.

Propaganda Dečva.

Jugoslavenska Matica.

Telefon 2759
Poštni predal 79

JOS. ZIDAR

POTOVALNA PISARNA

Propagandni material za tu in inozemstvo. — Železniške in paroplovne rezervacije in karte vseh linij. — Rezerviranje hotelskih sob. — Karte za spalnice in zračni promet. — Družabna, društvena in inkluzivna potovanja. — Autoture. — Prtljažna in osebna zavarovanja. — Denarna nakazila. — Vse informacije o potovanju. — Pismena naročila po povzetju. — Karte za vse države. — Legitimacije za velesojne.

Najboljši in najcenejši nakup za gospode v posebnem oddelku tvrdke

A. ŠINKOVEC nasl.
K. SOSS
LJUBLJANA

Fink - Kožuh:

„Zweites Lesebuch“

izide te dni v založbi LJUDSKE TISKARNE v Mariboru.

Cena 20 dinarjev

Knjigarne in papirne trgovine dobe primeren popust.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Felikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Najlepši dobitnik za šolarsko tombolo „Podmladka rdečega križa“ so posamezne številke **„Zvončka“**, ki jih ima na razpolago po znatno znižanih cenah. Cena posameznim številkam je samo 1 Din (brez poštne).

Manufakturo
NA OBROKE

nudi cenj. učiteljstvu ter izdeluje obleke po meri za gospode in dame

M. BAN nasl. **PREVORŠEK**
LJUBLJANA, Resljeva cesta 7

Hotel TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

„Pri Tičku na Gričku“
vedno
izborne pijače, dobra kuhinja.
Na vrtu lep prostor za balinjanje.

Kdor oglašuje ta napreduje!

A. GAŠTRIN

TRGOVINA DEŽNIKOV
LJUBLJANA
MEŠTERNOVA UL. 37. 42.

Trgovina dežnikov in solnčnikov
se priporoča za obilen obisk.

Modni atelje J. Kurilj
LJUBLJANA, TURJAŠKI TRG ŠT. 1 — BREG 1

uljudno priporoča svoj novo otvoren modni salon za gospode. Izdeluje krojaška naročila po najnovšem kroju. Cenj. odjemalcem odplačila na obroke

A. Škedelj, Ljubljana, Stari trg 11a

priporoča po najnižjih cenah:
šolske in pisarniške potrebščine, razglednice
Na drobno! in papir. Na debelo!

Najcenejše in najmodernejšje

damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila

Amalijske Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Perilno blago za damske in otroške obleke z znamko

„Indanthren“

obdrži barvo v perilu in na solncu. Dobi se pri

A. & E. Skaberne

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. - Vedno novosti za plašče. - Posteljno perilo kakor damast-gradl, belo in rjavo blago za rjuhe v poljubnih širjavah, posteljne odeje, zastore, preproge i. t. d.

Žima, perje, puh, kapok od najceneje do najboljše vrste.

Daje tudi na obroke.

Točna postrežba ter solidne cene!

Naročajte vsa tiskarska dela za društva, šole, urade itd. itd. v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!